

najisto byla postavena její nepravost (§ 228 c. ř. s.) a že žalobce má právní zájem na tom, by co nejdříve trvání či netrvání právního poměru nebo práva nebo pravost či nepravost listiny byly najisto postaveny. Těchto podmínek postrádá podaná žaloba. Správně dovodily nižší soudy, že rozsudek, jehož prohlášení za bezúčinný žalobce se domáhá, nabyl formální a právní moci, z čehož plyne, že jeho účinnost mohla by býti odklizená jen mimořádnými právními prostředky, totiž žalobou z důvodu práva formálního pro zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) nebo žalobou pro obnovu (§ 530 c. ř. s.), anebo z důvodů práva hmotného, totiž odporem proti vykonatelnému nároku, vzneseným po povolení exekuce z příčiny jeho zániku nebo překážky proti němu vzniklé (§ 35 ex. ř.). Žalobce takovýto mimořádný právní prostředek neuplatňuje. Uvedeným rozsudkem bylo pravoplatně rozhodnuto o nároku do té doby mezi stranami pochybném a sporném pro všechny budoucí časy tak, že nelze o právu, pokud se týče o povinnosti stran již pochybovati, a nelze se proto domáhati pod rouškou určovací žaloby zvrácení toho, co bylo výrokem soudním pravoplatně rozhodnuto. Pochybená je proto v základě zvolená forma žaloby určovací, nehledíc ani k tomu, že není splněna další zákonná podmínka v tom směru, že žalobce má právní zájem na brzkém určení (§ 228 c. ř. s.); na opak jest usuzovati z jeho počínání ve sporu C III 968/30, poněvadž vzal zpět návrh na navrácení v předešlý stav pro zmeškání roku ze dne 22. ledna 1931, čímž se zbavil možnosti pro případ příznivého vyřízení návrhu uplatňovati ve sporu věcné námitky, zejména i takové, jež v nynějším sporu hleděl vznésti. Při posuzování věci s tohoto hlediska nutno uznati, že jsou nerozhodné důkazy žalobcem nabízené o tom, že žalovanému nic nedluhuje, a nelze spatřovati vadnost odvolacího řízení v tom, že nebyly připuštěny (§ 275 c. ř. s.). Netřeba se také obíratí vývody dovolání, pokud hledí dovolatel odůvodniti podání této žaloby na místě uplatňování nároku žalobou z obohacení, poněvadž soudu je jen zkoumati, zda p o d a n á žaloba určovací vyhovuje zákonu čili ne. Poněvadž, jak doličeno, žaloba určovací nevyhovuje zákonným podmínkám, byla právem zamítnuta.

Čís. 12701.

Ujednaly-li strany v dlužním úpisu, že k rozhodnutí sporů z dlužního úpisu jest příslušným soud v historických zemích, jest otázku přípustnosti rozkazního řízení posuzovati podle práva platného v historických zemích.

Nestačí, je-li listina, na jejímž základě se žádá o vydání platebního rozkazu, ověřena veřejným notářem na Slovensku.

»Tuzemskou« veřejnou knihou ve smyslu § 548 čís. 3 c. ř. s. jest rozuměti jen pozemkovou knihu v historických zemích.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, Rv I 330/32.)

Podle dlužního úpisu daného v Bratislavi dne 2. února 1927 dluhovala žalovaná Růžena F-ová, majitelka domu v Bratislavi, pojišťovně

K. v Praze 793.000 Kč. Podpis Růženy F-ové na dluhopisu byl ověřen veřejným notářem v Bratislavi. Podle odstavce 8 dlužního úpisu podrobily se strany ve příčině podání žaloby ze zápůjčky z dlužního úpisu pravomoci pražského soudu k rozhodování rozepře věcně příslušného. Na základě dluhopisu bylo vloženo zástavní právo pro 793.000 Kč na domě Růženy F-ové v Bratislavi. K návrhu žalující pojišťovny K. bylo žalované Růženě F-ové uloženo platebním rozkazem zaplatiti žalobkyni 793.000 Kč s přísl. Žalovaná namítla, že není v souzeném případě rozkazní řízení přípustné, a uvedla v tomto směru v námitkách: Z toho, že zákon v čís. 1 mluví o listinách veřejných, zřízených na území platnosti civ. řádu soudního v historických zemích platného, jest patrné, že »tuzemsko« dle čís. 2 a 3 § 548 c. ř. s. muselo býti podrobeno platnosti zmíněného civilního řádu soudního. Nelze tedy v tomto smyslu za »tuzemsko« považovati Slovensko neb Podkarpatskou Rus, protože nepodléhá platnosti civilního řádu soudního ze dne 1. srpna 1895. Nelze proto na základě dlužního úpisu ze dne 2. února 1927 daného v Bratislavi, na němž podpis žalované strany jest ověřen veřejným notářem v Bratislavi, podati rozkazní žalobu podle § 548 c. ř. s. Kromě toho podle §§ 81 a 91 j. n. musela by žaloba podle čís. 3 § 548 c. ř. s. býti podána u soudu místně příslušného podle polohy nemovitosti, tedy v souzeném případě v Bratislavi, což však jest nemožné, protože civilní procesní řád platný na Slovensku a Podkarpatské Rusi rozkazní řízení ve smyslu § 548 c. ř. s. ze dne 1. srpna 1895 nezná. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e ponechal platební rozkaz v platnosti. **D ů v o d y:** V souzeném případě jde o případ čís. 2 § 548 c. ř. s. ze dne 1. srpna 1895, totiž o soukromou listinu, na níž podpisy stran jsou ověřeny tuzemským notářem, neboť není sporu o tom, že se zřízením Československé republiky Slovensko s Podkarpatskou Rusí staly tuzemskem, třebaže na jich území platí procesní zákony bývalé uherské. V tomto smyslu jest slovo »tuzemsko« vykládati širě, než činí žalovaná strana, která z doslovu čís. 1 § 548 c. ř. s. dovozuje, že za »tuzemsko« ve smyslu tohoto paragrafu lze považovati jen území, kde platí civilní řád soudní ze dne 1. srpna 1895. Podle názoru soudu jest za »tuzemsko« ve smyslu ustanovení čís. 2 § 548 c. ř. s. považovati území celé republiky Československé, takže lze na základě soukromých listin, na nichž podpis stran jest ověřen kterýmkoliv soudem neb notářem na území republiky, podávati rozkazní žaloby u soudu, kde rozkazní řízení podle § 548 c. ř. s. platí. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Právem bylo zahájeno a provedeno rozkazní řízení o žalobě podle §§ 548 a násl. c. ř. s., neboť podmínky tohoto řízení řídí se podle práva, které platí u soudu věc projednávajícího. Žalobní nárok byl vykázan dlužním úpisem ze dne 2. února 1927, kde podpis žalované je ověřen notářem v Bratislavi, a kromě toho na základě dluhopisu vloženo bylo zástavní právo pro žalobní pohledávku na domě žalované v Bratislavi. Účinky napadeného rozsudku jeví se i v oblasti, kde dosud platí s některými změnami procesní právo bývalého uherského státu, neboť podle čl. XVII zák. čís. 23 z roku 1928 sb. z. a n. je zavedena parita pro exekuční tituly vzniklé v oblasti jednoho práva i pro oblast

druhou a Bratislava musí se proto i při platnosti zvláštního procesního práva na Slovensku považovati též ve smyslu § 548 čís. 2 a 3 c. ř. s. za tuzemsko. Různost předpisů knihovního práva v obou oblastech nemá pro posouzení tohoto sporu význam, takže žalovaná se marně dovolává této různosti.

Nejvyšší soud zrušil platební rozkaz a uložil prvému soudu, by o žalobě dále jednal.

D ů v o d y:

Pokud dovolatelka vytýká napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení námitky, že rozkazní řízení bylo v souzeném případě nepřipustné proto, že řízení rozkazní je právu platnému na Slovensku neznámé a že nižší soudy pochybily, nepřihlédnuvše k tomu, že dlužní úpis je vystaven na Slovensku a že tedy listina, na jejímž základě se žádá vydání platebního rozkazu, předpisu § 548 č. 2 c. ř. s. nevyhovuje, nelze těmito vývodům v posléze uvedeném směru upřít oprávněnosti. Strany ujednavše v dlužním úpisu, že k rozhodnutí sporů z dlužního úpisu jest věcně příslušný pražský soud, daly tím na jevo, že spory mají býti posuzovány podle práva platícího v sudišti, tedy v zemích historických (srovnej v témž smyslu rozh. čís. 10861 a 4594 sb. n. s.). Otázku přípustnosti řízení rozkazního jest tedy posuzovati podle práva platného v tomto území. Podle tohoto práva nevyhovuje však listina, na jejímž základě bylo žádáno o vydání platebního rozkazu, ustanovení § 548 č. 2 c. ř. s., poněvadž dlužní úpis, na němž podpis žalované jako vydavatelky jest ověřen, není ověřen notářem tuzemským. Tuzemskem ve smyslu civilního soudního řádu jest podle čl. XXIX uvoz. zák. k civilnímu soudnímu řádu v doslovu čl. III čís. 3 zák. čís. 161/21 sb. z. a n. území Československé republiky, ve kterém platí tento zákon, tedy území historické, takže dlužní úpis ověřený veřejným notářem v Bratislavě nelze považovati za soukromou listinu ověřenou tuzemským notářem. Poněvadž dlužní úpis nemá zákonné náležitosti čís. 2 § 548 c. ř. s., nemělo návrhu na vydání platebního příkazu býti vyhověno a nemohlo mu býti vyhověno ani podle ustanovení čís. 3 § 548 c. ř. s., poněvadž podle tohoto zákonného ustanovení se žádá, by věcné právo bylo vloženo v některé tuzemské veřejné knize, čímž jest rozuměti tuzemskou pozemkovou knihu, to jest pozemkovou knihu u soudů, kde platí civilní soudní řád, čemuž ale v souzeném případě tak není. Důsledkem toho bylo dovolání vyhověti a jak shora rozhodnouti, při čemž se podotýká, že bude na prvním soudu, by o žalobě položil první rok a dále jednal, poněvadž žaloba se hodí, aby o ní bylo dále jednáno (§ 554 c. ř. s.).

Čís. 12702.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Nejde-li již o pohledávku ze služebního poměru, nýbrž o pohledávku, jejímž právním důvodem jest dohoda učiněná po skončení tohoto poměru, není odůvodněna příslušnost pracovních soudů.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, R II 215/33.)